

С а д р ж а ј:

Миодраг Ђукић - [Млин](#) - пастирска игра у три чина са прологом и епилогом

Миодраг Ђукић објављује најновију драму *Млин* која у поднаслову носи жанровску ознаку пастирска игра. Овде се налази замка у коју ће вољно ући читалац; као драмски жанр, вели теорија књижевности, пасторала је настала у 16. веку у Италији, а њене теме су: свемоћ љубави, повратак пролећа, радост пољског живота, итд. Радња се одвија у идиличном, аркадијском амбијенту, а личности су прерушени пастири и пастирице који симболизују прави живот, за разлику од припадника аристократије. Да видимо какви су Ђукићеви пастири и пастирице, а потом да установимо какав је тај прави живот који они симболизују. Аркадијски простор у пасторали Млин је Топлица, а збивање се догађа испред млина у чијем се јазу налазе утопљеници. “Идиличан живот” драмских јунака испуњен је насиљем у разним облицима, а “радост пољског живота” подразумева међусобне сукобе у којима се користи разноврсно оружје. “Свемоћ љубави” преобразена је у трајност мржње која има различите побуде. Код Ђукића, како се види, тананост чувстава која се испољава у пасторали претворена је у драстичност живота који живимо данас. То је, дакле, прави живот који Ђукић слика стрпљиво, без журбе, пластично, детаљно и прецизно. У драми Млин пасторала је преобраћена у гротеску, а гротеска у *danse macabre*...

[>>> види](#)

[поговор](#)

Миладин Шеварлић - [Пропаст царства српскога](#)

Миладин Шеварлић представља нам се драмом која припада циклусу Српска трилогија. Реч је о комаду *Пропаст царства српскога*; уз ову драму, трилогији припадају још и дела Змај од Србије и Карађорђе. И полазиште и исходиште за ове драме Миладин Шеварлић налази у елементима српске националне историје. За разлику од драмских писаца из друге половине деветнаестог века који су истраживали националну историју (Матија Бан, Милош Цветић, Јован Драгашевић, Јован Суботић) идеализујући прошлост и славећи владаре, Миладин Шеварлић нуди ироничан поглед на српску историју оспоравајући митоманске склоности великаша и романтичарску па и наздравичарску реторику која своје рецидиве има и данас. Јунаци драме *Пропаст царства српскога* су историјске личности – цар Стефан Душан, његов син Урош, жупан прилепски Вукашин Мрњавчевић и други великаши и достојанственици; окупљени око Душана чија енергија посустаје, вело може се – како то већ бива – баве интригама и неизбежном борбом за српски престо. Душан је обузет идејом освајања земаља, а његов син Урош већ је утонуо у маглу декадентног избегавања државничких обавеза. Амбициозни Вукашин искористиће прилику да се ослободи Душанове ауторитарне власти и наметнуће се као савладар незаинтересованом Урошу... [>>](#)

[> види поговор](#)

Едуард Дајч - [Гозба или о Еразистрату](#)

Иронијом је натопљена и драма Едуарда Дајча *Гозба или о Еразистрату*. Већ насловом нас упућује на Платона и његов знаменит спис. Као и Платон, и Едуард Дајч у својим дијалозима расправља о лепом, добром и љубави, усложњавајући своје дијалоге низом асоцијација на савремени свет и данашње односе међу људима. Али, Дајч нема намеру да доцира ни у ком погледу; Дајча занима сама игра дијалога који се успоставља између драмских лица. Писац, дакле, успоставља низ дијалогских слика у којима се, језгровито али без журбе, разматра неко питање везано за статус или биографију драмског јунака. Едуард Дајч, потом, закључује расправу хуморном поентом која не допушта да се драма преточи у филозофски диспут. Дакако, писац с великим задовољством, кад год је то могуће, у своје штиво уводи духовите алузије (видети прву сцену гозбе и наступ Кирилоса), чиме успоставља директан дијалог с нашим временом и његовим симболима...

[>>>](#)

[ВИДИ ПОГОВОР](#)

Бошко Сувајић - [Острво](#) - драма у четири чина са прологом и епилогом

Бошко Сувајић написао је гротеску *Острво*. Овај комад има три чина, пролог и епилог. Сувајић не даје прилику читаоцу да произвољно тумачи драмску причу, већ га прологом детаљно упућује у разуђено дијалогско поље. Острво започиње у азилу, лудници, где нас писац упознаје са драмским лицима и хијерархијом која је успостављена међу њима. После експлозије у болници, јунаци се налазе на острву, што ће рећи да је један азил замењен другим. Привид организованог живота негује се тако њто се, једном успостављени, односи субординације даље продубљују. И док се принудни становници острва баве прављењем позоришта у позоришту чиме испуњавају свакодневну чамотињу и незнађе, подсвесна реакција њиховог предводника постаје свесна радња трагања за

завереником који жели да га свргне с власти. Подозривост према свима расте, а тиме и мотивација челника да благовремено открије противника који га угрожава...

[>>> види поговор](#)

Александар Ћаја - [Повратак кнежевог сокола](#) - драма

Драма Александра Ћаје не поседује иронијску дистанцу као друга штива о којима пише потписник ових редова. Ћаја је, инспирисан романом Милене Ноковић *Ноћ пада на Косово*, написао

драмску расправу

Повратак кнежевог сокола

. У Ћајиној драми нема мушкараца; списатељеве јунакиње су кнегиња Милица, деспотица Јефимија и принцеза Оливера – историјске личности; већ по томе својству, да личности драме припадају лепшем полу, Ћајина драма представља куриозитет у нашој драматургији. Две умне жене, кнегиња Милица и деспотица Јефимија прате политичка збивања у Србији и окружењу и настоје да се разборитошћу и мудрошћу супротставе неумитностима које су Србију захватале од јесени 1388. до зиме 1389. године. У Ћајиној драми трагични догађаји збивају се мимо воље жена; мушки свет је онај који доноси одлуке, а женски трпи последице и настоји да обезбеди физички опстанак. Милица и Јефимија помно испитују могућности које су Србији остале после пораза на Косову; њихове анализе су тачне, а прогнозе о будућности болне. Међутим, Ћаја налази довољно ваљаних мотива којима објашњава и брани одлуку да принцеза Оливера постане Бајазитова жена; жртвујући Оливеру, Милица брани статус државе Србије. Прагматизам којим Милица, уз Јефимијину помоћ и подршку, доноси тешку одлуку, своју оправданост доказаће у наредним деценијама...

[>>> види поговор](#)

Радомир Путник - [Венијаминов крст](#) - апокриф за радио

Леон Ковке о драми *Венијаминов крст* Радомира Путника:

Религија је за многе мислеће људе стара прича, прича која мало казује, иако су јој речи јаке. Радомир Путник се дијалектички бави и старом причом и јаким речима упозоравајући нас одредницом из поднаслова, “Апокриф за радио”, да се ту ради о спису са скривеним значењима које православна догматика третира као лажан, подметнут спис – лажна верзија неког од могућих догађаја из живота Христа или светаца. Затворимо ли очи и отворимо ли ум за невероватно, слушајући радиофонијско извођење драме Вењаминов крст, присуствоваћемо чуду у које сваки хришћанин бар подсвесно верује, повратак Христов, долазак Избавитеља. Сви елементи су ту: пророк Рувим – који најављује Христов долазак, његов ученик Исахар – који верује у пророкове речи више него сам пророк, пророкова жена Лија – материјални доказ да постоје људска бића која, мада лишена душе и смисла за филозофију, личе на човека, и најзад, Вењамин – појава са крстом на леђима у чијој личној карти пише да се зове Исус Христ... А ту је и мајстор драмског уобличавања и развијања драме, Радомир Путник, духовити сумњичавац, вешт водич кроз напето ткиво старе приче набијене јаким речима. Присуствујемо ритуалу моралне поуке која каже да, када су људи суочени са великом празнином бесмисленог живота, потреба за неким смислом, идеалом, расте са степеном обесмишљености. Они који су мање свесни ове потребе, Лија, успевају је сами себи прикрити аргументима реалног преживљавања и налазе решење и задовољство у средствима елементарних потреба и задовољштина... [>>> види поговор](#)

Радомир Путник - [Поговор](#)

--ooOoo--

Едиција Савремена српска драма КЊИГА 27

Издавачи: УДРУЖЕЊЕ ДРАМСКИХ ПИСАЦА СРБИЈЕ, 11000 Београд, Господар Јевремова 19 ; ПОЗОРИШТЕ “МОДЕРНА ГАРАЖА”, Мајке Јевросиме 30 и Културно просветна заједница Београда, Змај Јовина 4

www.drama.org.rs

udraps@gmail.com

За издаваче: Миодраг Ђукић, Братислав Петковић и Живорад Ајдачић

Одговорни уредник, Миодраг Ђукић

Главни уредник, Момчило Ковачевић

Извршни уредник, Живорад Ајдачић

Редакција: Миладин Шеварлић, др Рашко Јовановић, Снежана Кутрички, Милан Миња
Обрадовић, др Едуард Дајч

Коректура - Редакција

Ликовно и техничко решење, Ново Чогурић

Технички уредник, Небојша Кузмановић